

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.19.48

**Inventaris van het archief van de
heerlijkheden St. Hubertusgerecht,
Snijdelwijk, Groensvoort en Peulien
(Heerlijkheden onder Waddinxveen),
1407-1874**

Versie: 18-12-2024

P.A.N.S. van Meurs

Nationaal Archief, Den Haag 1906

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
Verwante archieven.....	8
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9
Heerlijke rechten en bezittingen.....	9
Goederen van bezitters der heerlijkheid.....	14
Dorpszaken.....	16
Ambachtszaken.....	18

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Heerlijkheden onder Waddinxveen (St. Hubertusgerecht, Snijdelwijk, Groensvoort en Peulien)

Periodisering:

archiefvorming: 1407-1874

oudste stuk - jongste stuk: 1407-1874

Archiefbloknummer:

35288

Omvang:

124 inventarisnummer(s) ; 0,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

heerlijkheid St. Hubertusgerecht

heerlijkheid Snijdelwijk

heerlijkheid Groensvoort

heerlijkheid Peuliën

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de heerlijkheden onder Waddinxveen (1407-1874) bevat onder meer stukken inzake de verkoop en verhuur van de heerlijkheden en verpachtingen van rechten; stukken met betrekking tot benoemingen; stukken in verband met geschillen over de grenzen van de jurisdictie van de heerlijkheid, een register van de inkomsten over 1675-1694 en een blafferd van de kerk over 1548-1624 (1775). Verder zijn er een aantal stukken over dorps-en ambachtszaken, waaronder aanstelling van diverse functionarissen, en stukken inzake een proces betreffende het St. Hubertusverlaat 1687-1692. Tevens zijn er enige (copie-)kaarten.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van kwetsbare of slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Heerlijkheden onder Waddinxveen (St. Hubertusgerecht, Snijdelwijk, Groensvoort en Peulien), nummer toegang 3.19.48, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Heerlijkheden onder Waddinxveen, 3.19.48, inv.nr. ...

Archiefvorming***GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER*****DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF**

De rechtstitel is (nog) onbekend.

Verwant materiaal***BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN***

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Streekarchief Midden-Holland: Waddinxveen, Oud-archief tot 1811 en secretarie-archief 1811 - 1935.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

HEERLIJKE RECHTEN EN BEZITTINGEN

1	Ingekomen en minuten van uitgegane stukken,
17e-19e eeuw.	45 stukken
2	Vergunning van Willem VI voor Hendrik van Naaldwijk, om land in
het ambacht van Groensvoord en Peuliën te doen delven,
1407.	1 charter
3.1-3.2	Opdracht en verlij van de ambachten in Waddinxveen, geheten
Huibrechtsambacht en Snijdelwijk, aan Margaretha, gravin van der
Mark en Arenberg,
1569.	2 aaneengehechte charters
	3.1 1569 december 2	
	3.2 1569 september 12	
4	Verkoop van de ambachten van Hubrechtsgerecht, Snijdelwijk,
Puliën en Groenswaard, het recht van turfmaat en tienden in
Moordrecht, een blok tienden de Lage Boskoop, en de tienden in
Alfen aan Dirk van Schagen, en stukken daarop betrekking
hebbende,
1613 en 1614.	6 stukken
5-5.1	Verkoop en verlij van de heerlijkheden St. Huibrechtsgerecht,
Groenswaarde, Peuliën en Snijdelwijk aan Josua van Belle, en
stukken daarop betrekking hebbende,
1675.	8 stukken en 1 charter
	5.1 Charter	
	5 Overige stukken (niet apart geborgen)	
6.1-6.3	Verlijen van leden van het geslacht Van Belle met St.
Hubrechtsambacht en de ambachten van Snijdelwijk, Groensvoord
en Peuliën,
1730, 1739 en 1744.	3 charters
	6.1 1730	
	6.2 1739	
	6.3 1744	
7.1-7.4	Octrooien voor hen, om van hun goederen te disponeren,
1680, 1713, 1730 en 1744.	4 charters
	7.1 1680	
	7.2 1713	
	7.3 1730	
	7.4 1740	

-
- 8** Verkoop van 5/7de van de ambachtsheerlijkheid van Noord-Waddinxveen en St.Hubertsgerecht door vijf kinderen van Arnoldus Adriaan Pit aan twee andere kinderen, 1848. 1 stuk
- 9** Commissies voor de baljuw, schout en secretaris, 1664, 1731, 1740 en 1751, en voor de bode, 1719 1664-1751. 5 stukken
- 10-10.5** Stukken betreffende de baljuwen en schouten Klaas Jacobsz. van Zoelen, 1622, Joris Adriaansz. Donder, 1632 en 1637-1639, Huibert Jorisz. Donder, 1639, Quirijn van Es, 1663 en Jan Mauritius van Kempen, 1793. 1622-1793. 26 stukken en charters
- 10.1** Charter, 1637
- 10.2** Akte, 1637, getransfigeerd
- 10.3** Charter, 1638
- 10.4** Akte, 1638, getransfigeerd
- 10.5** Charter, 1639
- 10** Overige stukken (niet apart geborgen)
- 11** Ingekomen en minuten van uitgegane stukken over aanstellingen tot of voordrachten voor baljuw, schout, ambachtsbewaarder, secretaris, gerechtsbode, raadslid, burgemeester en gemeente-ontvanger, 1620-1848. 20 stukken
- 12** Ingekomen brief en minuten van uitgegane brieven over de beroeping van een predikant, 1831. 2 stukken
- 13** Declaraties voor de heer wegens verschillende rechtsgedingen van 1614-1617. 1 stuk
- 14-14.3** Stukken betreffende gedingen en geschillen over de grenzen van de jurisdictie, 1613-1631, 1633 en 1665, en bewijsstukken van 1555 en 1621. 1555-1665 66 stukken en charters
- 14.1** Charter, 1614
- 14.2** Akte, 1614, getransfigeerd
- 14.3** Charter, 1620
- 14** Overige stukken (niet apart geborgen)
- 15** Ingekomen en minuten van uitgegane brieven over de voorgenomen vereniging van de gemeenten Noord- en Zuid-Waddinxveen, 1832-1836. 11 stukken

-
- 16** Klacht van de Jonkvrouw van Naaldwijk over het schouwen van de Bakwetering, c. 1500. 1 charter
- 17** Condemnatie van de Hoge Raad op een compromis tussen schout en ambachtsbewaarders en Josua van Belle, als ingeland van het grootste deel van de Bakwetering, over een jaarlijkse betaling, door de eerstgenoemde van de ingelanden gevorderd, en stukken betreffende die zaak, 1691-1699. 7 stukken en 1 charter
- 18** Request van Dirk van Schagen en de schout en ambtsbewaarders van Noord-Waddinxveen aan het Hof van Holland, over het onderhouden van de Schielandse landscheiding, die afgespoeld was door de persing van het meertje van Goch, 1636, verklaring over die zaak, 1634, en copieën van stukken van 1455 en 1566-1636 over vroegere geschillen over het gebruik en onderhoud van de landscheiding. 1636 13 stukken
- 19** Copie-octrooi voor het stellen van een verlaat, 1551 en 1552. 1 stuk
- 20** Condemnatie van de Hoge Raad betreffende het vorderen van de eerste schoof of gewas van de drooggemaakte landen door de ambachtsheer, 1767. 1 stuk
- 21** Verklaring over het houden van de vierschaar van het Zuideinde van Waddinxveen in zeker huis met consent van de heer van Noord-Waddinxveen, 1636. 1 stuk
- 22** Copie-akte van non-prejudicie voor de heer van Noord-Waddinxveen wegens het "uitplatingen" van de kolfbaan in het rechthuis van Zuid-Waddinxveen, 1730. 1 stuk
- 23** Register van de inkomsten van Noord-Waddinxveen, Boskoop, Alfen, Hillegersberg, Capelle a/d IJssel en Moordrecht, en van de tienden 1708. 1675-1694, 1 deel
- 24** Verpachting van de visserij van de Kromme Gouwe, 1615. 2 stukken
- 25** Consent van de heer om in Alfen te mogen vissen, 1639. 1 stuk

-
- 26-26.1** Condemnatie van de Hoge Raad betreffende de henneptienden, 1617. 1 stuk en 1 charter
26.1 Charter
26 Stuk
- 27.1-27.2** Dagvaarding door de heer van de collecteurs van de henneptienden, 1630. 1 charter en 1 stuk
27.1 Charter, 1630
27.2 Akte, 1630, getransfigeerd
- 28** Copie-vergunning om in de plaats van henneptienden 60 ponden te betalen, 1666. 1 stuk
- 29** Stukken betreffende de smaltienden, 1619 en 1679. 3 stukken
- 30** Copie-rekening met kwijschrift voor leenrechten van Hubrechtsgerecht, 1622. 1 stuk
- 31** Opgaaf van de ontvangst van de korentienden, 1624. 1 stuk
- 32** Rekening van de pachter van de turfmaat, 1640. 1 stuk
- 33** Verpachting van de lastgelden en turfmaten van Moordrecht, Groenswaard en Peuliën, en Nieuwkoop en Noorden, 1611. 1 stuk
- 34** Verpachting van de turfmaat van Hubrechtsgerecht, Groensvoorde, Peuliën, Snijdelwijk en de Bakwatering, 1626. 1 stuk
- 35** Verpachting van de turfmaat of het lastgeld, 1650-1656, 1663-1668, en 1696-1699. 2e helft 17e eeuw 6 stukken
- 36** Stukken betreffende tienden in drooggemaakte landen, 1669-1677. 8 stukken
- 37** Contract tussen de heer en schout en schepenen over het recht van tiende van een droogmakerij, 1759. 1 stuk
- 38** Copie-contract tussen de heer en ingelanden in de drooggemaakte polder,

-
	1805.	1 stuk
39	Stukken over de tienden in de Putten en de Achteraftsche polder, 1872-1876.	33 stukken
---	Vervallen. Copieën van kaarten van Waddinxveen 1600 en 1687.
De kaarten zijn in het verleden verplaatst naar 4.AANW inv.nrs. 92.1-92.3
Oorspronkelijk inv.nr. 40.	3 stukken
---	Vervallen. Gedrukte kaarten van Waddinxveen, 19e eeuw.
De kaarten zijn in het verleden verplaatst naar 4.AANW inv.nrs. 93.1-93.2
Oorspronkelijk inv.nr. 41.	2 stukken
42	Blafferd van de kerk van Waddinxveen, copie van 1624, met aantekeningen tot 1775.
1548-1624,	1 deel
43	Inventarissen van de boeken en papieren ter secretarie, 17e en 18e eeuw.	7 stukken

GOEDEREN VAN BEZITTERS DER HEERLIJKHEID

- 44-44.5** Stukken betreffende het huis te Souburg, in 1635 aan de heer van St. Hubertsgerecht opgedragen, 1632-1728. 39 stukken en charters
- 44.1** Charter, 1634
 - 44.2** Akte, 1634, getransfigeerd
 - 44.3** Charter, 1635
 - 44.4** Charter, 1635
 - 44.5** Charter, 1675
 - 44** Overige stukken (niet apart geborgen)
- 45-45.9** Stukken afkomstig van heren en vrouwen van Noord-Waddinxveen, betreffende goederen aldaar en in Bloemendaal, 1617-1806. 13 stukken en 12 charters
- 45.1** 1609 april 6
 - 45.2** 1609 april 6
 - 45.3** Akte, 1609, getransfigeerd
 - 45.4** 1610 december 23
 - 45.5** 1610 december 27, getransfigeerd
 - 45.6** 1603 november 8, getransfigeerd
 - 45.7** 1602 januari 24, getransfigeerd
 - 45.8** 1615
 - 45.9** 1618
 - 45.10** 1620
 - 45.11** 1627
 - 45.12** 1617
 - 45.13** 1627
 - 45.14** 1617, getransfigeerd
 - 45.15** 1676
 - 45.16** 1687
 - 45.17** 1767
 - 45.18** 1628
 - 45** Overige stukken (niet apart geborgen)
- 46** Ingekomen brieven en minuut van een uitgegane brief over de Mei- en herfstschotten van Hillegersberg en Moordrecht, 1819 en 1829. 8 stukken
- 47-47.4** Stukken betreffende tienden te Laag-Boskoop en te Alfen en Hazerswoude, 1644-1804. 28 stukken en 4 charters
- 47.1** 1675 juli 5,
 - 47.2** 1675 juli 6
 - 47.3** 1675 september 9
 - 47.4** 1747
 - 47** Overige stukken (niet apart geborgen)

48

Stukken betreffende die en andere rechten in Moordrecht,
Hillegersberg, Capelle,
1557-1660.

24 stukken en 1 deel

DORPSZAKEN

- 49** Ingekomen stukken,
1600-1717. 12 stukken
- 50-50.2** Copieën en andere stukken op dorpsaangelegenheden betrekking
hebbende,
1621-1787. 19 stukken en 2 charters
- 50.1** Charter, 1734 september 9
- 50.2** Charter, 1747
- 50** Overige stukken (niet apart geborgen)
- 51** Stuk van een geding van de ambachtsbewaarders van het
Noordeinde van het jaar 1636,
z.d. 1 stuk
- Octrooi voor de schouten en ambtsbewaarders van Noorden Zuid-
Waddinxveen en de gemene bureu van Bloemendaal aan de
oostzijde van Waddinxveen, tot het heffen van een accijns,
1640. 1 charter
voormalig inventarisnummer 52. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda
- Acte van besteding van het ingaderen van de extraordinaire
verponding, geconsenteerd
31 januari 1699. 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 53. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda
- Rekeningen en kwijtschriften voor het ambacht,
1615-1746. 26 stukken
Voormalig inventarisnummer 54. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda
- Kohier van het hoofdgeld in het Noordeinde van
1623. 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 55. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda
- Lijst van diegene de exemt of verminderd waren van het hoofdgeld
in het Noordeinde, omstreeks
1625. 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 56. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda
- Registers van omslagen over Groensvoort,
1583 en 1586. 2 stukken
Voormalig inventarisnummer 57. Overgebracht naar het streekarchief Hollands
Midden te Gouda

-
- Sommaties en kwijtschriften van de rentmeester-generaal van de domeinen van Noord-Holland voor schout en gerecht, wegens riemtalen, lente- en herfstbeden enz.,
1726-1777. 15 stukken
Voormalig inventarisnummer 58. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Sommatiebiljet voor Waddinxveen alias Wensveen, het Zuideinde met Koenekoop en Arkel-Waddinxveen, het Noordeinde met Groensvoort en Poliën, en Hubrechtsrecht met Snijdelwijk, over hun gedeelten in de omslag van 110000 ponden, over Holland, geordonneerd in april 1582.
1582 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 59. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Staat van hetgeen "die van Waddinxveen" jaarlijks tot de oorlog contribueerden.
1e helft van de 17e eeuw. 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 60. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- 61** Insinuatie om ten overstaan van weesmannen een schifting te maken,
1620. 1 stuk

AMBACHTSZAKEN

- Consent van hoogheemraden van Rijnland voor schout en ambachtsbewaarders, dat verschillende personen mochten slagturven,
1701. 1 stuk
Voormalig inventarisnummer 62. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Acte van overgifte van een huis, schuur en erf aan het ambacht voor waarborggelden, en stukken over die zaak,
1741 en 1742. 8 stukken
Voormalig inventarisnummer 63. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Stukken van gedingen,
1572, 1634 en 1635. 5 stukken en charters
Voormalig inventarisnummer 64. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- 65** Acten van verpachting van de visserij in de wateren van de uitgedolven landen,
1634-1645. 6 stukken
- Registers van omslagen,
1602 en 1687. 2 stukken
Voormalig inventarisnummer 66. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Sommaties en kwijtschriften van de rentmeester van Rijnland voor de ambachtsbewaarders, wegens het morgengeld,
1757 en 1758. 8 stukken
Voormalig inventarisnummer 67. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- Memories van geldelijke aard,
17e en 18e eeuw. 2 stukken
Voormalig inventarisnummer 68. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- 69** Aankomsttitels van de heerlijkheid met bijbehorende stukken,
1269-1829. 1 omslag en 2 charters
- 70** Stukken betreffende aanstelling van baljuwen, schouten, secretarissen en boden en stukken betreffende hun functie,
1620-1739. 1 pak
- 71** Stukken betreffende benoeming en recognitie van marktschippers,
1712 en z.j. 2 stukken

-
- 72** Stukken betreffende beroepingen van predikanten en andere kerkelijke zaken, 1614-1775. 1 omslag
- Stukken betreffende begeving van het schoolmeesterschap en de kosterij, 1622, 1696, 1793 en z.j. 4 stukken
Voormalig inventarisnummer 73. Overgebracht naar het streekarchief Hollands Midden te Gouda
- 74** Stukken betreffende kleinhandel, 1628 en 16e eeuw. 4 stukken
- 75** Stukken betreffende bierstallen, die de vrouwe van St. Hubertsgerecht toekomen, met retroacta, 1725-1727; 1693 1 omslag
- 76** Stukken betreffende het St. Hubertsverlaat, de Donderdam, het huis te Souburg, de daarbij gelegen scheepmakershelling en de visserij in de westzijde van de Gouwe, 1551-1704. 1 omslag
- 77** Contracten en andere stukken betreffende de belangen van de stad Rotterdam bij het St. Hubertusverlaat en de Donderdam, ook bij de doorvaart in het algemeen; tevens stukken betreffende de bemoeiingen van andere steden met het vernoemde verlaat, 1628-1685 en 1701. 1 omslag
- 78** Stukken betreffende processen, gevoerd voor dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland, later voor het Hof van Holland, tussen J.van Belle, heer van St. Hubertsgerecht, en schout en ambachtsbewaarders van Noord-Waddinxveen, gesteund door de stad Rotterdam, enerzijds en zekere ingelanden van Noord-Waddinxveen, gesteund door de stad Gouda, anderzijds betreffende het St.Hubertsverlaat, 1687-1692. 1 pak
- 79** Stukken betreffende maatregelen door de heer tegen het slagturven, 1636-1641. 1 omslag
- 80** Stukken betreffende droogmaking van de Noord-Waddinxveense en andere plassen, 1646-1757. 1 omslag
- 81** Stukken betreffende een hek, door de heer van St. Hubertsgerecht geplaatst op zekere weg in Noord-Waddinxveen tot wering van vreemde beesten, met akte van bevestiging naderhand door

-
	dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland,
1615-1616.	3 stukken
82	Stukken betreffende de zaak van de hoofden door Cornelis Ottenz.
en Pieter Frederiksz., gestoken in de Alpherwetering,
1616-1617.	4 stukken
83	Octrooien van de Staten van Holland en West-Friesland betreffende
trekvaarten tussen Haarlem en Amsterdam, Delft en Leiden als ook
betreffend de tolbrug te Voorburg, afschriften voor de heer,
1631-1636; z.j.	4 katernen
84	Stukken betreffende tienden in Waddinxveen en Laag-Boskoop,
ca 1580-1766.	1 omslag
85	Andere stukken betreffende tienden van Waddinxveen,
1836-1874.	1 omslag
86	Verordening van D.van Schagen, heer, betreffende verhoging van
het recht van de tonnen in de heerlijkheid tot twee stuivers per
honderd tonnen,
1630.	1 stuk
87	Stukken betreffende recognities voor het veefokken,
1695-1697.	2 stukken
88	Ingekomen stukken over diverse zaken,
1639, 1675, 1697, 1767 en 1779.	5 stukken
89	Rekeningen met bijlagen,
1613-1701.	1 omslag
90	Stukken betreffende de geschiedenis van Waddinxveen en de
heerlijke rechten, afschriften,
1233-1730; 19e eeuw.	1 omslag
91	Staat van het archief,
z.j.	1 katern
92	Charter, transfix, beschrijving ontbreekt
z.j.	
92.1	Niet beschreven, scans beschikbaar	
92.2	Niet beschreven, scans beschikbaar	
92.3	Niet beschreven, scans beschikbaar	